

Razširjeni povzetek poročila o izvedbi notranje programske evalvacije študijskih programov FL UM

Skladno z dokumentom Procesu notranjega upravljanja in spremljanja kakovosti študijskih programov na Univerzi v Mariboru, se z razširjenim povzetkom poročila o izvedbi notranje programske evalvacije, vključno z odločitvijo Senata Univerze v Mariboru, seznanijo notranje in zunanje deležnike.

Evalvacijska komisija (v nadaljevanju: Komisija), ki so jo sestavljali: 1) visokošolski učitelj z ustreznimi izvolitvami s področij evalviranih študijskih programov, ki ni zaposlen na Univerzi v Mariboru in ni v drugem pogodbenem razmerju s fakulteto, katere študijski programi so predmet evalvacije, 2) visokošolski učitelj zaposlen na Univerzi v Mariboru, ki ni v delovnem ali drugem pogodbenem odnosu s fakulteto, katere študijski programi so predmet evalvacije in 3) študent, ki ni študent fakultete, katere študijski programi so predmet evalvacije, je vsebinsko uskladila strokovno mnenje in pripravila Poročilo o izvedbi notranje programske evalvacije naslednjih študijskih programov (ŠP) **Fakultete za logistiko UM**:

- visokošolski študijski program 1. stopnje Gospodarska in tehniška logistika,
- univerzitetni študijski program 1. stopnje Logistika sistemov,
- študijski program 2. stopnje Logistika sistemov,
- študijski program 2. stopnje Logistika sistemov v ekonomiji in
- študijski program 3. stopnje Logistika sistemov.

Obisk Komisije je potekal preko spleta, MS Teams in je vključeval pogovore članov Komisije s pedagoškim in nepedagoškim osebjem, vodstvom članice univerze, predstavniki študentov, diplomantov ter zunanjih deležnikov. Članica univerze je Komisiji med njenim obiskom omogočila vpogled v vso dokumentacijo, ki jo je ta potrebovala za izvedbo notranje evalvacije. V času obiska Komisije so bili na razpolago vodje evalviranih študijskih programov ter zaposleni, ki so vključeni v procese v povezavi z evalviranimi študijskimi programi.

Obisk je bil izveden dne 5. in 6. 10. 2021. Ob koncu evalvacijskega obiska so bili preliminarni zaključki Komisije javno predstavljeni zainteresiranim posameznikom na fakulteti. Poročilo je bilo posredovano fakulteti 22. 11. 2021, FL na Poročilo o izvedbi notranje programske evalvacije ni imela pripomb, kar je sporočila 14. 12. 2021.

FL je pripravila akcijski načrt s katerim naslavlja tekom evalvacije ugotovljene priložnosti za izboljšanje.

Fakulteta za logistiko izvaja študijske programe 1., 2. in 3. stopnje na izjemno pomembnih področjih gospodarske in tehnične logistike ter logistike sistemov. Z rednimi manjšimi posodobitvami in občasnimi večjimi prenovami programov izobražuje kadre, ki so usposobljeni za zaposlitev v gospodarstvu ali drugih organizacijah.

Vsi študijski programi, izraziteje ŠP 2. stopnje, so strukturirani tako, da je poudarek na čim uspešnejšem prenosu in samostojnem pridobivanju znanj in kompetenc. Temu primerne so oblike in metode dela, poučevanja in učenja. Poleg predavanj in seminarjev je velik delež vaj, ki so organizirane tudi kot e-vaje. S takim načinom pridobivanja oz. urjenja so zelo zadovoljni tako visokošolski učitelji kot študenti, kar so večkrat posebej izpostavili. Predlagamo, da se v pedagoški proces poleg predavanj in seminarjev še bolj intenzivno vključujejo nove inovativne učne metode, problemsko učenje in poučevanje ter premislek o obrnjenem učenju (angl. »*flipped classroom*«).

Komisija ugotavlja, da je velika pozornost posvečena tudi kakovostnemu profesionalnemu razvoju visokošolskih učiteljev, ki so vsi znanstveno-raziskovalno aktivni (razvidno iz bibliografij COBISS in vrednotenja točk SICRIS). Praviloma vodijo različne projekte ali v njih sodelujejo ter sodelujejo s strokovnjaki iz prakse. V projekte glede na možnosti vključujejo tudi.

Organizirane so različne obšolske dejavnosti, npr. alumni klub, gostujoča predavanja (tujih strokovnjakov, obiski podjetij, strokovne ekskurzije. K prenosu znanj so vabljeni tudi strokovnjaki s področja logistike, raziskovalci, raziskovalci iz drugih inštitucij in praktiki. Alumni klub je bil v času pred COVID-19 bistveno bolj aktiven. Komisija fakulteto spodbuja, da se k organizaciji alumni študentov pristopi bolj sistematično, da se spodbudi organizacija rednih srečanj. To je lahko tudi eden izmed vzvodov, kako fakulteto še bolj povezati, hkrati pa lahko alumni študentje pripomorejo k boljši razpoznavnosti fakultete tako v domačem kot v širšem okolju.

Vpliv zunanjih deležnikov v SEP eksplicitno ni viden, četudi formalno upoštevajo njihova stališča in pobude. Komisija je ocenila, da je sestava Programskega sveta sicer zanimiva in verjetno bi veljalo bolj vidno izkoristiti njihove pobude in predloge za konstruktivne spremembe ŠP. Na fakulteti med zaposlenimi (pedagoškimi in tudi nepedagoškimi delavci) vlada sproščena, produktivna delovna klima. Komisija je ugotovila, da fakulteta kontinuirano analizira in spremlja izvajanje ŠP, pri čemer upošteva kazalnike kakovosti na področju izobraževalne dejavnosti. Predlogi za spremembe in posodabljanje se zbirajo po ustaljenih poteh. K temu so pozvani študenti in predlogi ukrepov se oblikujejo tudi na osnovi komentarjev in ocen študentov v anketi o zadovoljstvu s študijem. Poleg ankete o zadovoljstvu s študijem je ključna tudi anketa o pedagoškem delu in obremenitvi študenta, rezultati obeh so javno dostopni na spletu.

Predložena SEP za vse presoje ŠP na vseh stopnjah so zasnovana tako, da služijo razvijanju in posodabljanju ŠP. Pripravo sprememb in posodobitev vodijo vodje ŠP v sodelovanju z vsemi visokoškolskimi učitelji in tudi študenti preko anket. Študenti imajo možnost vpogleda in dostopa do SEP. Kot se je izkazalo v pogovorih, jih to ne zanima zelo, zato bi veljalo razmisliti o formalnem zaključku zanke kakovosti z organizirano predstavitvijo rezultatov SEP. Predstavitev rezultatov SEP se lahko izvede tudi neformalno, denimo na prvih predavanjih pri predmetu v višjem letniku ali pa predstavitev rezultatov ankete prejšnje generacije in sprememb, ki so bile narejene na podlagi teh priporočil. S tem bi študenti videli dejanski smisel in pomen izpolnjevanja anket in drugih načinov dela in vrednotenja študija.

Iz pogovorov s študenti je komisija razbrala, da bi si študentje želeli nekakšen »hitri« neformalni vpogled v to, kakšne izboljšave so bile narejene na podlagi študentskih mnenj in študentskih anket.

Na podlagi razpoložljive dokumentacije, predstavitve in razgovorov lahko zaključimo, da so načini in postopki zbiranja informacij ali predlogov za spreminjanje študijskega programa ter njihovega analiziranja utečeni in da so v postopke vključeni tako visokošolski učitelji kot študenti in drugi zunanji

deležniki. Predlagamo, da se večja pozornost posveti zaključevanju zanke kakovosti, tj. da se bolj sistematično predstavi, kako so predlogi dejansko spremenili oz. obogatili ŠP.

Skupina strokovnjakov je opazila, da so samoevalvacijska poročila iz leta v leto obširnejša, zaradi česar so posledično manj pregledna. Samoevalvacijska poročila bi morala biti v prvi vrsti namenjena fakulteti sami, ki s tem dokumentom zapisuje opazke, načrte za izboljšavo, njihovo izvedbo in posledice, skratka zaključen krog kakovosti. Zato predlagamo, da se samoevalvacijska poročila pripravijo na način, da se poudari predvsem zaključevanje zanke kakovosti.

Komisija meni, da sta obveščanje in komunikacija med člani fakultete in vodji ŠP v okviru priprave SEP ustrezna. Sodelavci fakultete in Programski svet Fakultete za logistiko so ustrezno obveščeni o izsledkih. Z izsledki analiz so formalno seznanjeni predstavniki študentov. Vendar pa večina študentov SEP ne pozna oziroma se, kot so povedali, zanje ne zanima.

Uresničevanje ukrepov, opredeljenih v SEP, na presojanih ŠP spremljajo skladno s priporočili UM. Komisija ugotavlja, da vsa SEP formalno vključujejo spremljanje uresničevanja ukrepov po modelu sklenjene zanke kakovosti. Zaznati je določene težave pri sistematičnem spremljanju sprememb. Sicer so mnoge ugotovitve SEP za različne ŠP skoraj identične, identičnost določenih ugotovitev SEP pa je možno ugotavljati tudi diahrono. To lahko delno razumemo, ker se SEP pišejo vsako leto, medtem ko je dinamika postopkov za uveljavljanje sprememb bistveno bolj počasna.

Ena pomembnih ugotovitev je izjemno majhen interes za študentske izmenjave v okviru programa Erasmus+.

Ravno tako je smiselno razmisliti tudi o povečanju pojavljanja v poljudnih in strokovnih publikacijah, kar bi krepilo zavedanje javnosti o vseprisotnem vplivu logistike.

Iz predloženih dokumentov je razvidno, da na UM redno poteka spremljanje izvajanja ŠP. Svetovalne službe pa tudi kritično pregledujejo SEP in opozarjajo na morebitne pomanjkljivosti, zlasti v zvezi z realizacijo ukrepov za izboljšanje kakovosti ŠP. Vsebinske in strukturne spremembe, ki so bile v okviru presojanih ŠP izpeljane v zadnjih treh letih, niso vplivale na spremembe ciljev in kompetenc niti na notranjo povezanost učnih načrtov obveznih in izbirnih predmetov ter predmetnikov po horizontali in vertikali.

Predlagamo, da se pripravi pregled obveznosti ne samo na vertikalni ravni posameznega nosilca oz. področja, temveč tudi po horizontali.

Iz SEP je razvidno, da nosilci predmetov posodablajo temeljne vire in literaturo, ki ustrezajo stopnji ŠP, kakor tudi svoje reference na podlagi znanstvenega, strokovnega in raziskovalnega dela.

Nadaljnje izboljšave so možne tudi pri povezovanju pedagoškega in raziskovalnega dela. Evalvacijska skupina je mnenja, da je področje logistike raziskovalno pomembno. Ob uspešni rasti raziskovalne uspešnosti v zadnjih letih na Fakulteti za logistiko ugotavljamo, da je zelo razvito in pomembno, tako da ob naslednji možnosti za prijavo novih programskih skupin Univerzi v Mariboru predlagamo, da je ena od prijavljenih programskih skupin s širšega področja logistike z matičnostjo na Fakulteti za logistiko. Fakulteta za logistiko namreč v zadnjih letih beleži hitro rast števila in citiranosti objav.

Pridobitev lastne programske skupine bi omogočila tudi lažje vključevanje novih strokovnih in znanstvenih spoznanj v pedagoški proces.

Presojani ŠP 3. stopnje Logistika sistemov je zasnovan sodobno in predvsem v višjih letnikih ustrezno temelji na konzultacijah ter raziskovalnem in individualnem delu. V izvedbo so vključeni visokošolski učitelji, ki izpolnjujejo tudi nove, zahtevnejše kriterije UM glede referenc znanstvene aktivnosti v obdobju zadnjih petih let. Vsekakor pa se dodatne možnosti ponujajo pri vključevanju tujih profesorjev za izvedbo posameznih delov predmeta, znanstveno raziskovalnih seminarjev ali kot članov komisije za oceno doktorske disertacije. Smiselno je razmisliti tudi o možnosti pridobitve finančnih sredstev za štipendije, ki bi lahko pritegnile tudi večje število tujih študentov.

Fakulteta spodbuja vključevanje raziskovalnega dela v študijske procese, kar se odraža v magistrskih nalogah ter študentskem sodelovanju pri različnih projektih. Študentom je omogočeno pridobivanje praktičnih izkušenj tudi v laboratorijih Fakultete za logistiko, kar je zagotovo velika prednost in priložnost prav te fakultete. Zaradi opravljene presoje na daljavo sicer natančnejša presoja opremljenosti laboratorijev ni bila mogoča.

Vsi visokošolski učitelji (25) in visokošolski sodelavci (8) so habilitirani ustrezno in skladno z merili UM. Vsebine predmetov načeloma neposredno odražajo raziskovalna težišča nosilcev, kar je razbrati pri navedbi temeljnih virov in literature, ki vključujejo učbenike, monografije in članke nosilca predmeta ter kažejo, da se v posodabljanje študijskih programov vnašajo najnovejša spoznanja znanstveno raziskovalnega in strokovnega delovanja. Visokošolski učitelji tudi gostujejo v tujini ali gostijo tuje predavatelje na Fakulteti za logistiko (Erasmus+ ali drugi projekti).

Na FL UM je v okviru strokovnih služb zaposlenih več nepedagoških delavcev. Opaziti je kadrovske podhranjenosti (npr. Erasmus koordinater je hkrati tudi koordinater informacijske tehnologije, v knjižnici je za vse aktivnosti zaposlena le ena oseba), posebej projektne pisarne ni, dela so razdeljena po strokovnih službah.

Pomembno podporo nudi knjižnica. Knjižnica je dobro dostopna, knjižničarka prijazna in odzivna in pripravljena pomagati glede na specifične želje in potrebe študentov.

Ob rednem izpolnjevanju obveznosti je študentom omogočeno nemoteno nadaljevanje in dokončanje študija. Učni izidi so določeni z učnimi načrti, ki so javno objavljeni ter dostopni na spletnih straneh, ki vključujejo tudi oblike preverjanja znanja in ocenjevanja. Visokošolski učitelji in sodelavci spodbujajo k sprotnemu delu ves čas študijskega procesa, kar študentom omogoča sproten nadzor nad lastnim napredkom. Ob začetku izvajanja predmetov so študenti seznanjeni s potekom, obveznostmi, merili in načini ocenjevanja pri posameznem predmetu.

Prednosti, priložnosti za izboljšanje in večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti:
Prednosti:
Prednosti:
<ul style="list-style-type: none">
• tvorno sodelovanje vodij študijskih programov, vodstva fakultete, visokošolskih učiteljev in nepedagoškega osebja, vključenost predstavnikov študentov v priprave SEP,

- redna srečanja programskega sveta (PS) z notranjimi in zunanji deležniki in poskus vplivanja PS na večjo povezanost in predvsem prepoznavnost fakultete, diplomantov z okoljem,
- ustrezna usposobljenost in znanstvenoraziskovalna aktivnost visokošolskih učiteljev na svojem področju,
- zavzetost zaposlenih in njihovo poznavanje strokovne problematike ter stanja na fakulteti,
- vključenost konkretnih predlogov in ukrepov v SEP za izboljšanje po posameznih študijskih programih,
- aktualnost in redna posodabljanja vsebine,
- tesna povezanost s prakso,
- visoka prepoznavnost med zaposlovalci,
- zadovoljstvo študentov z vodstvom, profesorji ter odzivnostjo strokovnih služb,
- vključevanje študentov v strokovno, projektno, tudi znanstveno raziskovalno delo,
- dobra dostopnost in fleksibilnost uporabe knjižnice in gradiv, vključno z elektronskimi.

Priložnosti za izboljšanje:

- opredelitev jasnega dolgoročnega plana projektov in skupno zavedanje, kaj je prioriteta (tudi z vidika omejenega časa/kadrovskih resursov),
- nadaljevanje in okrepitev komunikacije s strokovno in splošno javnostjo,
- večja internacionalizacija delovanja fakultete in študijske izmenjave v obe smeri,
- povečanje zavedanja o študiju na fakulteti za logistiko med srednješolsko populacijo,
- uvajanje inovativnih učnih metod (poleg seminarskih nalog in izpitov), še problemsko učenje in poučevanje in premislek o obrnjenem učenju ter konstruktivna in dosledna povratna informacija o študentskih seminarskih nalogah,
- organiziranje delavnic za razvoj mehkih spretnosti (komunikacija, pogajanje, timsko delo, tuje jezikovne spretnosti) v spletni ali fizični obliki,
- izboljšanje aktivnosti za večji interes za sistem kakovosti in ustrezno informiranje na ravni ŠP in fakultete pri študentih,
- izboljšanje mehanizmov za sistematično vključevanje diplomantov (npr. alumni klub) kakor tudi drugih zunanjih deležnikov,
- številčno povečanje vpisa na vse študijske programe, pri čemer je ključen javni dvig zavedanja o potrebi po kadrih s področja logistike za nadaljnji razvoj družbe,
- okrepitev kariernega centra in natančnejša komunikacija in sprotno posodabljanje spletnih strani, ki bodo jasno odražale zaposlitvene možnosti kandidatov,
- pridobivanje dodatnih sredstev za financiranje vključevanja raziskovalnega dela v študijski proces.

Večje pomanjkljivosti oziroma neskladnosti:

Večje pomanjkljivosti niso bile zaznane.

Na podlagi končnega Poročila o izvedbi notranje programske evalvacije je FL izdelala akcijski načrt z ustrezno definiranimi aktivnostmi in ukrepi ter roki za izvedbo ukrepov, s katerimi so naslovili izpostavljene priložnosti za izboljšanje. Akcijski načrt je potrdil Senat FL dne 9. 6. 2022.